CONTROLEPROTOCOL VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE OP DE JAARREKENING 2021 VAN DE GEMEENTE HEERDE

Inleiding

De Gemeentewet schrijft voor dat gemeenten een begroting, meerjarenraming, jaarrekening en jaarverslag maken. Ook geeft de wet vereisten waaraan de genoemde documenten dienen te voldoen. De Raad gebruikt deze instrumenten om na te gaan in hoeverre de ambities zijn of worden gerealiseerd.

De raad wijst een of meer accountants aan die de controle uitvoeren op de jaarrekening en die daarbij een accountantsverklaring verstrekken en een verslag van bevindingen uitbrengen. De raad heeft Baker Tilly aangewezen als haar accountant voor de periode van 2021-2024 (met een optionele verleningsmogelijkheid tot en met boekjaar 2026).

De raad heeft een controleverordening opgesteld voor onze gemeente. Hierin staan spelregels voor het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie. Er is opgenomen dat de raad jaarlijks, voorafgaand aan de controle van de accountant, een controleprotocol vaststelt. De raad geeft in dit protocol aandachtspunten mee aan de accountant. Eén van de punten is dat de raad drie onderwerpen mag aandragen waaraan de accountant specifiek aandacht dient te besteden bij zijn controle. Een ander punt is welke rapporteringstoleranties de accountant dient te hanteren.

Met dit controleprotocol stelt de raad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor het controlejaar 2021. Daarbij gaan we er van uit dat in 2021 de controle op de rechtmatigheid nog bij de externe accountant is belegd.

Juridisch kader

Onder meer:

- Art 186, 197, 213 van de Gemeentewet;
- Besluit Begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten;
- artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;
- art. 2 lid 5, art. 7 controleverordening gemeente Heerde 2013;
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden (bado).

Verzoek aan de accountant

- Uitvoeren van de controle op de jaarrekening en Sisa conform de daarvoor geldende standaarden.
- Uitbrengen van rapportage(s) naar aanleiding van de uitgevoerde interim- en jaarrekeningcontrole (accountantsverslag en/of het verslag met bevindingen). Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole volgt ook een controleverklaring.
- Minimaal één mondelinge afstemming per jaar met (een afvaardiging van) de raad; zie daarvoor de bijlage.
- Om de door de raad vastgestelde goedkeuringstolerantie voor het controlejaar 2021 te hanteren, in overeenstemming met de eisen zoals deze in onderstaande tabel zijn opgenomen. Op basis van de begroting 2021 van de gemeente betekenen onderstaande percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van minder dan circa € 479.000 (1% van de totale lasten na storting aan reserve ad € 47.955.000) en een totaal van onzekerheden van minder dan circa € 1.438.000 (3% van de totale lasten ad € 47.955.000) leiden tot een goedkeurende controleverklaring.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% omvangbasis)	<= 1%	> 1% < 3%	-	>= 3%
Onzekerheden in de controle (% omvangbasis)	<= 3%	> 3% < 10%	>= 10%	-

Deze afbeelding geeft de consequenties weer van de overschrijding van de goedkeuringstoleranties.

- Voor de rapporteringstolerantie stelt de raad als maatstaf dat de accountant elke geconstateerde fout of onzekerheid ≥ € 50.000 rapporteert. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.
- In het kader van de specifieke uitkeringen (SiSa) en de wet normering topinkomens (WNT) gelden andere eisen (deze toleranties loggen vast in artikel 5, lid 4 van het Bado). De raad vraagt de accountant hierover te rapporteren als de fout of onzekerheid deze eisen overschrijden of groter is dan de rapporteringstolerantie.

Bijlage 1: Communicatie en periodiek overleg
Onderstaand is de overlegstructuur vastgelegd. Uit oogpunt van doelmatigheid heeft het de voorkeur zoveel mogelijk gesprekken te combineren. In het kader van het bestuurlijk overleg en de rapportage zijn de volgende contacten tussen de accountant en het bestuur en management van toepassing. Bij wijzigende omstandigheden is afwijking van het onderstaand overzicht mogelijk.

Communicatie/ overleg	**Aantal per jaar**	**Toelichting**
Auditcommissie	Minimaal één keer	De raad is opdrachtgever van de accountant. De Auditcommissie is het aanspreekpunt voor de accountant voor de opdrachtformulering en de wijzigingen daarop. De raad besluit over de voorstellen vanuit de Auditcommissie. De Auditcommissie heeft voorafgaand aan de controle de mogelijkheid om tot een nadere invulling van de controleopdracht te komen. Deze afstemming vindt mondeling of schriftelijk plaats. Indien gewijzigde omstandigheden noodzaken tot bijstelling van de opdracht, dan vindt hierover tussentijds afstemming met de Auditcommissie plaats. Bij de bespreking van de uitkomsten van de jaarrekeningcontrole in de Auditcommissie is de accountant aanwezig.
Algemeen directeur, wethouder financiën en concern-controller	Periodiek	Bijeenkomsten: pre-audit gesprek, de bespreking van de (concept) bevindingen van de interim-controle (managementletter) en de eindejaarscontrole (rapport van bevindingen).
Afdelingen	PM	Indien noodzakelijk vindt er binnen de afdelingen, in het kader van de controle, nader overleg plaats met de afdelingsmanagers en verantwoordelijken voor de relevante primaire en ondersteunende processen.
College, raad en Auditcommissie	PM	Op verzoek zal de accountant verschijnen in de vergaderingen van college, raad en Auditcommissie.
Afhandeling vragen	PM	Het voorleggen en beantwoorden van vragen aan de accountant verloopt via de griffier en/of de concern-controller. Vragen rechtstreeks gesteld aan de accountant worden niet door de accountant beantwoord. De vraagsteller zal worden doorverwezen naar voornoemde personen.

Bijlage 2: Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij gemeenten

In het navolgende overzicht is een inventarisatie gegeven van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij de gemeente Heerde relevante algemene wet- en regelgeving naar de status van 1 januari 2021.

Vakgebieden	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Algemeen Bestuur en ondersteunende processen	Algemeen financieel middelenbeheer	• Grondwet • Burgerlijk Wetboek • Gemeentewet • Besluit Begroting en Verantwoording • Wet gemeenschappelijke regelingen • Algemene Wet Bestuursrecht • Wet dwangsom • Wet markt en overheid • Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)	• Financiële verordening • Algemene Subsidieverordening • Controleverordening • Verordening doelmatigheid- en doeltreffendheidonderzoeken • Nota M&O-beleid
	Treasurybeheer	• Wet financiering decentrale overheden	• Treasurystatuut
	Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	• Ambtenarenwet • Fiscale wetgeving • Sociale verzekeringswetten • CAR/UWO • Wet Normering Topinkomens • Werkkostenregeling	
	Inkopen en contractbeheer	• Aanbestedingswet 2012 • Aanbestedingsbesluit met het Aanbestedingsreglement Werken 2016, het Uniform Aanbestedingsdocument en de Gids Proportionaliteit.	
Burgerzaken	Burgerlijke stand en afgifte documenten	• Burgerlijk wetboek (boek 1 en boek 10) • Gemeentewet	• Legesverordening • Beleid kosteloze huwelijken

Vakgebieden	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
		• Wet basisregistratie personen (BRP)[1] • Besluit burgerlijke stand • Wet rechten burgerlijke stand • Papier en schrijfmiddelenbesluit • Wet op de lijkbezorging • Besluit op de lijkbezorging • Internationale verdragen (CIEC overeenkomsten)	
	Persoonsregistratie	• Wet BRP • Besluit BRP • Logisch Ontwerp BRP • Zelfevaluatie BRP • Regeling BRP	• Verordening BRP • Reglement BRP • Beveiligingsplan gemeentelijke basisadministratie (GBA) en waardedocumenten • Beleidsregels briefadres
	Nationaliteitsrecht	• Rijkswet op het Nederlanderschap • Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap • Regeling verkrijging en verlies Nederlanderschap • Besluit naturalisatietoets • Besluit optie en naturalisatiegelden • Toescheidingsovereenkomst met voormalige Nederlandse koloniën zoals Indonesië en Suriname • Nationaliteitswetgeving overige landen	
	Reisdocumenten	• Paspoortwet	• Beveiligingsplan GBA en Waardedocumenten

Vakgebieden	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
		• Diverse uitvoeringsregelingen m.n. de paspoortuitvoeringsregeling Nederland (PUN); • Besluit paspoortgelden	
	Rijbewijzen	• Wegenverkeersweg • Reglement rijbewijzen	• Beveiligingsplan GBA en Waardedocumenten
	Verklaring omtrent het gedrag	• Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens	
	Verkiezingen	• Kieswet • Kiesbesluit	
Belastingen	OZB	• Wet waardering Onroerende Zaken	• Verordening onroerende zaakbelasting
	Toeristenbelasting	• Gemeentewet	• Verordening Toeristenbelasting
	Grafrechten	• Gemeentewet • Wet op de lijkbezorging	• Verordening begrafenisrechten • Verordening beheer en gebruik gemeentelijke begraafplaatsen
	Precariobelasting	• Gemeentewet	• Verordening Precariobelasting
	Marktgelden	• Gemeentewet	• Verordening marktgelden
Openbare orde en veiligheid	Brandweer en rampenbestrijding	• Wet op de Veiligheidsrisico's • Besluit Veiligheidsregio's • Besluit personeel veiligheidsregio's	•
Verkeer en Vervoer	Wegenbeheer	• Wegenwet • Wegenverkeerswet 1994 • Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer • Telecommunicatiewet • Wet algemene bepaling omgevingsrecht	• Wegenlegger • Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) • Telecommunicatieverordening • Algemene verordening ondergrondse infrastructuren • Parkeerbeleidsplan
Groen en milieubeheer	Afvalstoffenbeheer	• Gemeentewet • Wet Milieubeheer • Boswet • Flora en Faunawet	• Verordening afvalstoffenheffing

Vakgebieden	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
		• Wet algemene bepaling omgevingsrecht	
	Rioolbeheer en reiniging	• Gemeentewet • Wet op de waterhuishouding • Waterleidingwet	• Afvalwaterketenplan • Verordening rioolheffing
Stedelijke ontwikkeling, wonen en economie	Grondexploitatie	• Gemeentewet • Algemene Wet Bestuursrecht • Wet ruimtelijke ordening • Besluit op de ruimtelijke ordening • Pachtwet • Burgerlijk Wetboek • Investeringsbudget stedelijke vernieuwing	• Uitvoeringsparagraaf • Notitie grondzaken • Legesverordening • Algemeen Plaatselijke Verordening Heerde
	Wonen, economie en beheer gemeentelijke panden en accommodaties	• Leegstandswet • Woningwet • Huisvestingswet • Huursubsidiewet/Wet op de huurtoeslag • Besluit woninggebonden subsidies • Wet bevordering eigenwoningbezit • Wet algemene bepaling omgevingsrecht	• Huisvestingsverordening • Financiële verordening • Legesverordening • Algemeen Plaatselijke Verordening Heerde
Zorg, Welzijn en Sport	Algemeen welzijn en sport	•	• Algemene Subsidieverordening • Nota Sport en sportaccommodatiebeleid
	Jeugdgezondheid	• Jeugdwet • Regeling specifieke uitkering jeugdgezondheid	• Verordening Jeugdhulp
	Maatschappelijke participatie	• Wet Maatschappelijke Ondersteuning •	• Verordening en nadere regels Jeugdzorg en Maatschappelijke ondersteuning

Vakgebieden	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
Jeugd, onderwijs en cultuur	Huisvesting basis- en speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs Volwasseneneducatie	• Onderwijsachterstandenbeleid • Onderwijs in Allochtone Levende Talen • Brede doeluitkering CJG, onderdeel JGZ en WMO • Wet publieke gezondheid • Onderwijsachterstandbeleid • Gemeentewet • Wet Kinderopvang • Besluit Kwaliteit Kinderopvang • Regeling Wet Kinderopvang • Wet passend onderwijs (2012) • Wet op Primair Onderwijs (WPO) (1998) • Wet op Onderwijs Toezicht (WOT) • Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie (februari 2019) • Wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE) • Leerplichtwet 1969 Jeugdwet	• Verordening leerlingenvervoer • Verordening voorziening huisvesting onderwijs • Onderwijsachterstandenbeleid • Kaderdocument Sociaal Domein 2017-2020, Gemeente Heerde. • Uitvoeringsprogramma Onderwijskansen 2019-2022 • Regelgeving Sociaal Medische Indicatie.
Participatie	Participatie	• Participatiewet • Participatie budget • Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen (BBZ) • Schuldhulpverlening • Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) • Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk	• Maatregelverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ • Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Heerde • Verordening activiteitenbijdrage • Verordening bijzondere bijstand • Verordening individuele studietoeslag gemeente Heerde • Reïntegratieverordening Participatiewet • Verordening loonkostensubsidie Participatiewet gemeente Heerde • Verordening tegenprestatie Participatiewet

Vakgebieden	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
		arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) • Wet Sociale Werkplaats (voor bestaande deelnemers) • Wet inburgering	

Alle gemeentelijke verordeningen en beleidsregels zijn te vinden op de gemeentelijke website (www.heerde.nl / onder het kopje organisatie en bestuur / beleid en regelgeving).

Bijlage 3: Rapportagemomenten
De volgende standaard rapportagemomenten zijn onderkend:

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Opdrachtbe-vestiging controle jaarrekening boekjaar x	Voorafgaand aan de controle.	In aansluiting op het contract een nadere uiteenzetting van de voorwaarden rondom de uitvoering van de jaarlijkse jaarrekeningcontrole.	Raad, t.a.v. gemeentes-ecretaris. Betreft nadere uitvoering contract. Verspreiding ter kennisname aan de auditcommissie
Management-letter	Na afronding van de interim-controle.	Mogelijke risico's, verbeter- en aandachtspunten betreffende de processen en procedures (beheer-singsstructuur), beheersing specifieke subsidiestromen en overige van belang zijnde onderwerpen.	College, met afschrift ter kennisname aan de auditcommissie
Verslag van bevindingen	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging, rekening houdend met afgesproken rapporteringstoleranties. De accountant geeft eveneens een oordeel over de zgn. Sisa regelingen.	Raad, met afschrift aan college
Controlever-klaring	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Het oordeel van de accountant over de mate waarin de jaarrekening een getrouw beeld geeft in overeenstemming met verslaggevingsvoorschriften.	Raad, met afschrift aan college